

vogner brændtorv, som da skal sendes til Drammen i løpet av næste høst og vinter. Indkjøpslaget vil sørge for torvens ombringelse til lagets medlemmer.

Dette er eksempel til efterfølgelse.

BRÆNDEL OG ØKONOMI

AV S—D I »HUSMODEREN«

VOR LANGE, KOLDE VINTER kræver meget brændsel. Dette blir i likhet med de fleste livsfornødenheter dyrere og dyrere, og det gjælder — økonomisk set — baade at bruke det slags, som er blandt de billigste og samtidig at nytte det paa bedste maate. Gas og elektrisitet vil vel med tiden bli hvermandseie, og de er jo allerede kjendt som de behageligste og nemmeste i bruk, men der er et stykke frem endnu, inden de blir helt almindelige, de fleste faar endnu hjelpe sig med de gamle, kjendte brændmaterialer: Ved, kul og koks, det vil da si, saa længe man ikke har gjort sig kjendt med — *brændtorv* —. Her tillands har vi raamateriale nok hertil, men det mangler, at den skal bli mer kjendt, og at den kan skaffes i fornøden utstrækning av god kvalitet og til rimelig pris. Alt dette vil komme efterhaanden som bruken tiltar.

Det er en landssak av stor rækkevidde at konsumenter og producenter rækker haanden til — hver paa sin maate, saa vi kan faa bragt nedgang i de snes millioner av kroner, som vi aarligaars lar gaa til utlandet for brændsel.

Foruten det som gaar til utlandet kræver brændselbehovene aarlig store mængder av ved, som ogsaa for en væsentlig del kunde spares til andet bruk. Torvmyrene derimot ligger der helt uproduktive, mens de kan tjene til besparelse i indførsel av brændsel og til bedste for skogene.

Av det kortelig anførte vil det forstaaes, hvilken samfundsøkonomisk betydning det vil ha at faa torven mer brukt, og at det samtidig er av privatøkonomisk værd vil man lære at forstaa, om man vil prøve den og bruke den ret.

Hittil i det smaa men i stadig stigende grad, er torven i bruk i selve hovedstaden ogsaa, saa der nu er flere forretninger i brændselbranchen, der fører torv paa lager, spredt i de fleste — om ikke i alle — strøk av byen, saa den er nogenlunde lettligjængelig. Kvaliteten kan være forskjellig, beroende paa selve raavarene — myrens art, paa tilvirkningens større eller mindre fuldkommenhet, paa tørhetsgraden ikke mindst o. s. v. Disse omstændigheter fra eller til bør ikke komme saa meget i betragtning ved de foreløbige forsøk. Man faar

prøve sig frem og helst ved prøver fra flere utsalg til sammenligning. Hovedsaken bør være at man begynner.

Torv har den gode egenskap at den kan brukes i hvilket som helst av vore vante ildsteder. Naar man undtar de for bruken særlig konstruerte ovner — torvovnene i forskjellige konstruktioner — saa er vel de kjendte cylinderovner mest brukbare — med grei regulering av trækken, bekvemt arrangement med at utskille asken o. s. v. Forøvrig kan den godt brukes i komfyrer, almindelige kakkelovner o. l. ja alle steder forresten. Se til de trakter, der ikke brænder synderlig andet end torv.

En fortrinlig egenskap har torven deri, at den er saa nem til at fyre op med. Vil man lægge torvbiter av omkr. en fyrstikæskes størrelse eller saa en kortere eller længer tid i parafin, saa den blir impregnert dermed, saa fænger en saadan bete likesaa let som man tænder en lampe, og den vil ikke slukne før den er utbrændt. Jeg fik i sin tid attestert av en avisredaktion i dens blad, at en saadan bite brændte med lue i 20 minutter og siden glødet til bare asken var igjen.

Engang tændt og paafyldt med torv kan fyringen holdes gaaende døgn efter døgn, hvor man regulerer trækken og fylder paa efter behov samt fjerner asken. Om denne vil jeg bemerke: Den er let, saa den har tilbøielighet til at støve, dette avbøtes ved, at man overdynger asken i kassen godt med vand en tid, inden den tømmes — gjerne efterhaanden og gjentagende, saa støver den ikke. *Saa la os da begynde at bruke torv alle som en, men la os ikke komme med utidige indvendinger, men søke at fjerne ulemperne om vi tror at finde nogen.*

SAMMENLIGNING MELLEMS FORSKJELLIG OPVARMNINGSENERGI

DE GRAFISKE TABELLER side 3 og 4 viser en sammenligning mellem brændselpriser og opvarmingsenergi i Kristiania til husholdningsbruk. Prisene er som de var i december maaned 1915, nu er de noget høiere, mens de i høst var noget lavere, saaat de anførte priser vistnok kan betragtes som et gjennemsnit for vinteren 1915—1916 og danner ialfald et relativt billede av forholdene.

Den første tabel viser hvad 100 000 varmenheter koster og kan for den elektriske opvarmning opplyses, at denne er beregnet efter den billigste pris for teknisk bruk, som kun faaes enkelte timer om natten samt i sommermaanederne. Skulde den ordinære pris pr. kw. være lagt til grund vilde søilen været mange ganger større. Længst til høire er vist, hvad brændtorven koster i nærheten av myren, naar man tilbereder torv til eget husbehov.